SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 162. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 25, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го СЕРПНЯ 1992. Ч. 162. РІК XCIX.

Справа видачі І. Дем'янюка притемнила репутацію судівництва ЗСА

Ню Гейвен, Конн. — Газета „Ню Гейвен Реджістер" помістила в неділю, 16-го серпня, аналітичну статтю Чарлса Чотковского, у якій він розглядає справу Івана Дем'янюка, якого суд, на підставі „доказаних йому злочинів" і зізнання 11-ох свідків, позбавив американського громадянства, а потім видав Ізраїлеві на суд за його участь в характері сторожа в гітлерівському таборі Треблінка в Польщі.

Лава суддів судила І. Дем'янюка за „злочини" доконані" ним в Треблінці, розголосивши при тому, що на лаві підсудних сидить відомий „Іван Ґрозний", на совісті якого тисячі жертв, одним словом, другий Айхман.

Все це, як показали віднайдені в архівах колишнього совєтського КҐБ документи, була видумана історія, щоб тримати живою ідею жидівського голокосту. Для цього уряд Ізраїля постарався перетворити процес над Дем'янюком у політичну аферу, привозив до залі суду шкільну молодь, щоб діти подивилися, як виглядає злочинець „Іван Ґрозний", про якого їм розказували різні історії.

Воєнні злочини І. Дем'янюка перетворились, — каже Чотковскі, — у фіяско не тільки для Ізраїля, але також для американського правосуддя, зокрема для Бюра спеціяльних інвестицій (ОСІ) в Департаменті юстиції ЗСА, яке, як показали документи, вело дискримінаційну у відношенні до багатьох національностевих груп політику, надуживаючи демократичні закони ЗСА і свідків, які свідчили на багатьох процесах і в багатьох випадках говорили те, що хотів від них Сімон Візенталь чи інші чинники. Виною Департаменту юстиції є те, що він, не перевіривши докладно справи, наказав перевести денатуралізаційний процес у відношенні до І. Дем'янюка і тим самим започаткував нелеґальну видачу його в руки ізраїльського правосуддя. Правдоподібно, Департамент юстиції був поінформований генеральною прокуратурою СССР, що „І. Ґрозним" був Іван Марченко, доля якого не відома, але для Департаменту існували лише зізнання інших свідків. Виглядає, каже у своїй статті Чотковскі, що Департамент юстиції, з допомогою чи без допомоги ОСІ, поклав ці документи під сукно і не передав, згідно з правилами, оборонцям Дем'янюка.

Навіть ізраїльський прокуратор Міхаель Шакед частинно признається до цього фіяска, але каже, що засуджений служив в Собіборі і Фльоссенбурґу і там доконував злочини. Але згідно з рішенням американського суду Ізраїль може судити Дем'янюка тільки за злочини у Треблінці, у якій, як виходить, він не був.

Автор статті пригадує, що цю справу розглядає тепер федеральний апеляційний суд в Огайо, першу рунду у якому Дем'янюк, зглядно його оборонці, виграв. Ще не відомо, яке становище займже ізраїльський Верховний суд, але адвокат засудженого Йорам Шефтель домагається звільнення свого клієнта. Якщо таке станеться, каже автор, Дем'янюк напевно захоче повернутися до Огайо до своєї родини, що було б дуже невигідне для американського правосуддя, бо цей випадок пригадувавби світові про зумисний обман найвищої правної інстанції ЗСА.

Директор ОСІ Ніл Шер, забуваючи про суд над Франком Валюсом, проти якого також свідчили 11 свідків, ще й досі заперечує помилку.

Відбулася світова конференція української молоді

Харків (УНІАР). — Тут 15-16-го серпня відбулася світова конференція українських молодечих організацій (СКУМО), у якій взяли участь делеґати майже 30-ох молодечих організацій України, а також представники молодечих організацій Австралії, Канади, Польщі, ЗСА і багатьох країн СНД.

Конференція стала координаційним органом громадських формувань молоді з різною політичною орієнтацією — від Союзу Молодіжних Організацій України (колишній комсомол) до об'єднання „Нова Україна", Молодіжної Спілки УРП, спортової організації „Сокіл", Пласту. Представники молодечих організацій поставили за мету випрацювати рекомендації для Верховної Ради та Уряду України з питань молоді, створити економічну раду українських молодечих організацій з метою аналізування економічної ситуації в державі та опрацювання плянів виходу з кризи.

Конференція ухвалила низку резолюцій як з політичних та економічних питань, так і з питань культури, спорту і скавтського руху. Ухвалено також звернення до Президента та Верховної Ради України і обрано нову Координаційну Раду.

В Лігайтоні відбудеться з'їзд закарпатців

Лігайтон, Па. (КоЗІ). — Тут на Оселі ім. О. Ольжича відбудеться в днях 27—28-го вересня закарпатський з'їзд, що його скликує Комісія зв'язку й інформації закарпатських українців в діяспорі.

З'їзд розпічнеться товариською зустріччю у п'ятницю у вечері, 26-го вересня, де учасники з'їздів на Закарпаттю літом 1992 року поділяться своїми спогадами та буде висвітлене відео з них. В суботу буде ділова нарада, річні збори комісії із звітами та будуть намічені пляни праці і вибір нового складу комісії.

Того ж дня вечером має бути святочна вечеря з участю гостей та представників громадянства з головною промовою д-ра Олекси Мишанича, закарпатського діяча з Києва. В неділю буде відслужена Служба Божа та Панахида за спокій душі закарпатських діячів.

Передбачена участь закарпатців з різних міст Америки й Канади. Організатори запрошують на цю зустріч усіх земляків. Нічліги можна замовляти в адміністрації Оселі: кімната для двох — 37 дол., окрема кімната для однієї особи — 25 дол. Адреса: Ukrainian Homestead, P. O. Box 104, Lehidhton, Pa. Tel.: (215) 377-4621.

Патріярх Мстислав візьме участь у перепохованнях Патріярха Сліпого

Київ. В днях 27—30 серпня Патріярх Київський і всієї України Мстислав візьме участь у жалібних урочистостях перенесення тлінних останків св. п. Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого, глави Української Греко-Католицької Церкви, з Риму до Львова і перепоховання їх в соборі св. Юра, поруч з гробницею Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького.

У своєму листі-відповіді Владиці Мирославові Іванові Любачівському, Патріярх склав сердечну подяку за запрошення його взяти участь у цій зворушливій своїм змістом події, яка дає нам нагоду виявити нашу любов у Христі та глибоку пошану до особи покійного — страдника за Христа Спасителя та великого патріота України".

Під час перебування Патріярха Мстислав в Києві має відбутись чергова нарада Єпископату Української Автокефальної Православної Церкви. На ній Патріярх, між іншим, поінформує присутніх про доконечну потребу скликання Всеукраїнського Собору православних українців з рідних земель і з діяспори. При цій нагоді буде також призначено Передсоборовий комітет для підготови цього Першого Всеукраїнського Православного Собору в 1993 році.

З Арґентини прибув пам'ятник Т. Шевченкові

Львів (УНІАР). — Сюди 19-го серпня доставлено пам'ятник Тарасові Шевченкові, виготовлений в Арґентині. Цей пам'ятник вартістю в три мільйони долярів буде встановлений у Львові.

Уряд Арґентини, довідавшись, що пам'ятник є дарунком діяспори Україні, вирішив не брати податків.

Постамент пам'ятника важить 3,5 тонн, його привезли кораблем до Гамбурґу, а звідтіля вантажником до Львова.

В Україні допомагають безробітним

Київ (УНІАР). — В понеділок, 17-го серпня, міністерство статистики України повідомило, що в першій половині серпня в Україні зареєстровано 156,000 безробітних, хоч на кінець липня число зареєстрованих безробітних становило 47,000 осіб. Від початку року безробітним виплачено допомоги 69,5 міл. карбованців. В середньому безробітні отримують 814 карбованців на місяць.

Створено фундацію для допомоги Університетові Києво-Могилянська Академія

Прінстон, Н. Дж. — Тут в неділю, 9-го серпня, за ініціятивою проф. Івана Фізера та д-р Лариси Онишкевич створено фундацію Товариство Могилянської Академії, метою якої є всебічна допомога недавно відродженому Університетові Києво-Могилянська Академія в Києві. До цієї дати, проф. Фізер та д-р Онишкевич, разом з інж. Романом Городиським, секретарем Дослідної Фундації ім. О. Ольжича, творили групу Приятелі УКМА, з рамени якої провели одноразову збірку на цілі цього університету. Таку ж збірку в Чикаґо з рамени Т-ва Сприяння Рухові України, провела д-р Дарія Маркусь. Збірка принесла 829.96 дол.

З моментом інкорпорації Товариства Могилянської Академії, що передбачується у скорому часі, Приятелі УКМА припинять свою діяльність. Осідком діяльности товариства є Прінстон, Н. Дж.

Президентом товариства обрано Всеволода Онишкевича, віцепрезидента корпорації Ронніна, а скарбником Лідію Зайнінґер, віцепрезидента Німецького Банку. До Ради Директорів увійшли І. Фізер, Л. Онишкевич, Володимир Бандера та Юрій Фаріон. Цей останній, по професії юрист, виконуватиме тако ж функцію юрисконсула.

Допомога з фондів товариства, які до речі будуть зберігатись в українських банках і кредитівках, і які будуть звільнені від оподаткування, надаватиметься УКМА за встановленою в ЗСА процедурою. Допомога із фондів, призначених їхніми жертводавцями на певні цілі, надаватиметься тільки за їхнім призначенням.

Фонди, якими під цю пору диспонує група Приятелі УКМА, з моментом інкорпорації товариства, будуть переведені на його ощадне конто.

Товариство прийматиме одноразові і багаторазові пожертви у готівці, чеках, сертифікатах, бондах, акціях, нерухомому маєтку та заповітах. Спеціяльні фонди, щоноситимуть назву їхніх жертводавців, можуть бути, або тимчасовими, або вічними (ендовмент фандс). Допомога із цих фондів надаватиметься тільки із їхніх відсотків.

Товариство фінансуватиме спеціяльні курси, семінари, конференції міжнародного значення, академічні обміни, надаватиме стипендії визначним студентам і аспірантам, допомагатиме у придбанні необхідної апаратури, бібліотечних фондів, сучасної наукової періодики та підручників.

Крім допомоги від американських академічних дундацій, які уже дають допомогу високим школам у колишніх комуністичних країнах, товариство розраховує на щедру підтримку великої української громади. Університет Києво-Могилянська Академія, як спадкоємець славетної Києво-Могилянської Академії і як перший модерний університет західного типу, є найбільш надійним засобом формування державотворчих кадрів. Як такий, він заслуговує на постійну підтримку всього українства.

Всіх зацікавлених діяльністю товариства і допомогою УКМА проситься писати на адресу: Mr. Vsevolod Onyshkevich, 77 Daybeary Rd. Princenton, N. J. 08540; Fax: (609) 466-3634.

Подали другий список громадян ЗСА в СССР

Джерзі Сити, Н. Дж. — Газета „Ізвєстія" надрукувала черговий список американських громадян, які проживають або проживали на території колишнього Совєтського Союзу. Список підготував спільний американсько-російський комітет, який розслідує долі американських громадян, що опинилися в Совєтському Союзі.

Перший такий список із 39 прізвищ був надрукований у „Свободі" 7-го серпня ц. р. Внизу подаємо наступні прізвища:

1. Марія Петрівна Федак, народилася 13-го січня 1903 року в Ню Джерзі, проживала в Ужгороді. (У списку, опублікованому 7-го серпня, також є Марія Петрівна Федак 1903 року народження).
2. Варвара Стефанівна Федак, нар. 1926 року в с. Матовичі (Чехо-Словачина), проживала в Ужгороді.
3. Маргарита Михайлівна Кривенко, нар. 1926 року у Блейні (мабуть стейт Пенсильванія), проживала в Берегово на Закарпатті.
4. Гаролд Мітчелл Кох, нар. в 1923 році в Чикаґо, привезений в СССР з пропаґандистською метою в 1966 році. 19-го грудня 1966 року, мабуть, виїхав до Швеції.
5. Гопкінс Фрідріх Чарлз, нар. 1921 року в Ню Йорку, засуджений на 25 років в'язниці в 1947 році.
6. Миррі Філдс (Файнберґ), нар. у Бруклині, Н. Й., в 1919 році, заарештований у Чехо-Словаччині в 1948 році, засуджений на 25 років в'язниці у 1951 році, сидів в Александрівській в'язниці.
7. Андрош Беркеш, нар. в 1914 році в Будапешті, в 1945 році засуджений на 15 років ув'язнення.
8. Микола Михайлович Скородинський, нар. у 1923 році в Ню Йорку, в 1946 році засуджений на 8 рсків в'язниці, проживав у Касимові Рязанської обл.

Амбасадор Еспанії розмовляє українською мовою

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 20-го серпня, амбасадор Еспанії в Україні Едуардо Гунко Бонет вручив вірчі грамоти Президентові України Леонідові Кравчукові. Амбасадор звернувся до Президента українською мовою і заявив: „Я приїхав зі своїми грамотами, які вам посилає король Еспанії. Ці грамоти починаються словами 'великий і добрий друг'. Крім того, я привіз найкращі побажання миру і добробуту всім громадянам України".

Президент Кравчук, прийнявши грамоти, подякував за привітання від короля Еспанії і привітав Едуардо Гунко Бонета з офіційним вступом його на становище амбасадора Еспанії в Україні.

Кілька днів перед тим до Києва прибув з вірчими грамотами і приступив до своїх обов'язків на пост амбасадора Індії в Україні Сутгір Букарем Деваре.

У вівторок, 18-го серпня, в Україну прибули також гості з Китаю. Делеґацію китайського парляменту на чолі з Сайфутдіном Айдзядзи прийняли голова комісії Верховної Ради в закордонних справах Дмитро Павличко та перший заступник міністра закордонних справ України Микола Макаревич. Під час зустрічі домовилися про зміцнення зв'язків між китайським парляментом та Верховною Радою і Урядом України.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ РОСІЇ Боріс Єльцин підписав постанову уряду про заснування російських амбасад в усіх республіках, що раніше входили до складу СССР. Загальна кількість працівників цих амбасад — 400 осіб. Всі вони, крім російських дипломатів у прибалтійських республіках і Україні, діставатимуть платню в російських рублях. Працівники російських амбасад в Литві, Латвії, Естонії і Україні одержуватимуть платню у твердій валюті.

В РОСІЙСЬКОМУ МІСТІ Мурманську 21-го липня працівники органів безпеки арештували двох американських громадян, коли ті збиралися вивезти два комп'ютерні диски, на яких записано нібито таємну інформацію про російський арктичний реґіон. Імена арештованих — Сідні Левітус і Юрій Аврутін. Обидва працювали в американсько-російській науковій організації, котра вивчає проблеми ґльобальних кліматичних змін.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА" ім. Т. Шевченка провело в Луганському республіканську науково-практичну конференцію на тему „Мовно-культурна ситуація в Україні". Її учасники, представники 20 областей, обговорили питання просвітницького руху, формування національної свідомости, впровадження Закону про мови, утвердження державної мови в східних реґіонах країни, де українську мову місцева влада продовжує іґнорувати. Керував конференцією поет Павло Мовчан, який пообіцяв виділити луганським активістам товариства фонди для видання їхньої просвітянської газети українською мовою.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА НИЗЬКІ відсотки мортґеджових позичок, будівництво нових житлових приміщень обнизилось в липні на 2.8 відсотка згідно з данним Департаменту Торгівлі. Дейвид Сайдерс, головний економіст Крайової спілки будівельників житлових приміщень, уважає, що це досить несподіване явище є спричинене великою зневірою покупців і цілого загалу у швидке відродження занепалої економіки ЗСА.

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ Швеції заявив, що Стокгольм припиняє надавати допомогу Намібії для ліквідації наслідків великої засухи. Причиною відмови є те, що президент Намібії Віндгук витратив майже 30 міл. дол. на придбання нового персонального літака. Шведська сторона вважає, що факт такої дорогої купівлі свідчить, що грошової допомоги Намібія не потребує. Раніше шведський уряд плянував виділити для цієї африканської країни 55 міл. дол. Норвегія також відмовилася допомагати Намібії — з цієї ж причини.

УРЯД ЗСА ДОМАГАЄТЬСЯ ПРИПИНЕННЯ ВІЙНИ В БОСНІЇ І ГЕРЦЕҐОВИНІ

Вашінґтон. — Засоби масової інформації повідомляють, що Уряд З'єднаних Стейтів, порозумівшись з генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй Бутросом Ґалі і Радою Безпеки, а також з лідерами інших західних держав, домагається від ворогуючих між собою сторін у колишній Юґославії негайного припинення вогню, бо в противному випадку Вашінґтон й інші країни будуть змушені затіснити ще більше економічні санкції і застановитися над висилкою війська у гарячі місця.

Мілан Паніч, каліфорнійський мільйонер сербського походження, який повернувся до Юґославії, щоб там перейняти тяжкий пост прем'єр-міністра у розторганому уряді, заявив кореспондентам перед своїм від'їздом до Лондону, що, на жаль, він не зміг дотримати свого слова і йому не вдалось припинити вогню у Боснії і Герцеґовині, бо ворожнеча між поодинокими державами, колишніми членами юґославської федерації зайшла вже так глибоко, що навіть державні мужі, президенти республік, не керуються логікою раціональним підходом у політиці і не прислухаються до опінії західніх держав, які одинокі, якщо будуть прийняті рішучі дії, зможуть зупинити взаїмне винищування і вбивства невинних цивільних людей.

Паніч, який фактично навіть не сповільнив війни у двох згаданих республіках, зустрівся в Лондоні з неприхильною опінією багатьох американських і західньоевропейських держав. Після довших переговорів йому вдалося здобути право участи в конференції, але тільки з дорадчим голосом, бо учасники конференції не визнають більше юґославської федерації, а тим самим і його, як прем'єр-міністра Юґославії. Головним представником Сербії буде президент республіки Слободан Мілосевіч.

Паніч критикував Мілосевіча за те, що він підтримує внутрішню війну сербів проти хорватів й інших і цілком не дбає про замирення, чи встановлення миру, згідно з пропозицією Ради Безпеки ООН.

Він, Паніч, знову запевнив присутніх, що тільки він, своїм „американським способом", оптимістичним підходом і енергійними заходами, може довести до замирення і відновлення конструктивної співпраці між республіками. Европейські аналітики однак кажуть, що Паніч мабуть дбає тільки про збереження юґославської федерації й імперіялізму, але він ледво чи буде здібний в існуючій ситуації загальної ненависти, довести до замирення. Не треба отже дивуватися, що лідери багатьох европейських держав і ЗСА легко іґнорували Паніча, або його взагалі не добачали.

Деякі коментатори передбачають, що Паніч не вдержиться довше як три місяці при владі і йо гого дні вже пораховані.

В АМЕРИЦІ

НЕНАЗВАНІ ОФІЦІЙНІ чинники Уряду президента Джорджа Буша кажуть, що для відновлення і закріплення віри у спроможності розроблення і переведення в життя внутрішньої економічної політики республіканці, а зокрема сам Президент, застановляються над новими підходами. Одною із таких можливостей є після виборів у листопаді віддати економічну політику країни в руки Джеймса Бейкера, колишнього секретаря Державного департаменту і теперішнього шефа персоналу Білого Дому. Аналітики уважають, що Дж. Бейкер на це не погодиться, бо тут для нлього надто обмежене поле до попису.

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 20-го серпня, у Гюстоні закінчилася конвенція Республіканської партії. У цей останній вечір президент Джордж Буш і віцепрезидент Ден Квейл виголосили свої промови подяки за те, що їх номіновано знов кандидатами. Президент у своїй промові обширно змалював свої дотеперішні успіхи та зясував пляни на майбутнє. Не зважаючи на всякі критичні завваги зі сторони демократів і деяких спостерігачів, політичні аналітики уважають, що успіхи були кращі, як всі цього сподівалися, це підтверджують найновіші опити.

ЗАСТУПНИК СЕКРЕТАРЯ Державного департаменту Лоренс Іґелбирґер заявив минулого тижня, що ЗСА вже цими днями будуть робити все, що в їх силі, щоби домогтися гостріших санкцій проти Сербії та Чорногорії. Крім того він уважає, що доконечне треба оформити якийсь міжнародний „механізм" для переговорів, щоби цю справу зрушити з місця та припинити безумну ворожнечу Л. Іґелбирґер, який у неділю, 23-го серпня, став виконуючим обов'язки секретаря Державного департаменту, в інтерв'ю з кореспондентами сказав, що свої обидві пропозиції представить до розгляду на конференції, яка розпічнеться в середу, 26-го серпня у Лондоні.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Департаменту юстиції заявили, що у Швеції притримано за переступлення законів еміґраційної візи колишнього американського старшину Сі-Ай-Ей, який у 1985 році втік до СССР. Тут ідеться про Едварда Лі Говарда, який виховзнув з рук американських властей та отримав політичний азиль в СССР, де завжди перебував під опікою КҐБ. Одначе сподівання ЗСА на його видачу шведськими властями не є надто сильними тому, що шведські закони не дозволяють за шпигунство видавати в'язнів країнам, які цього домагаються.

РОСІЙСЬКИЙ МАТЕМАТИК Іґор Шафаревич відмовився виступити із членства в Американській академії наук, управа якої звернулася до нього тому, що на їх думку деякі статті його авторства для них видалися антисемітськими. У своєму листі І. Шафаревич вияснює свої думки та підкреслює, що хоча вони є критичними у відношенні до жидів в історії Росії, то вони не є антисемістськими. Відмова І. Шафаревича добровільно виступити не лишає нічого іншого цій установі, як погодитись з тим, бо вона не має закону про усунення членів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Скандальне поведення супроти Івана Дем'янюка

У 1970-их роках американські власті отримали донос від редактора українсько-американської комуністичної газети, що Іван Дем'янюк, робітник в автомобільному варстаті у Клівленді, це „Іван Ґрозний", який у нацистському таборі смерти у Треблінці в Польщі тисячі ув'язнених невинних жидів проводив до ґазівні. На процесі в Клівленді в 1980 році позбавили Дем'янюка американського громадянства, а в 1986 році видали Ізраїлеві, де перевели над Дем'янюком трагі-комічний суд і засудили його на смерть. В наслідок зголошеного оборонцем відклику, не виконали засуду і Дем'янюк по нинішній день перебуває у в'язниці. Хоча Дем'янюк від самого початку твердив, що він у своєму житті ніколи не був у Треблінці, ізраїльські власті засудили його на підставі фальшивки, зробленої у Москві фахівцями такого діла, яку привіз прокуратурі в Єрусалимі американський мільйонер-бизнесмен Гаммер, і свідчень п'ятьох уцілілих з Треблінки. Але після упадку комунізму відкрито в архівах КҐБ, що дійсно це не був Дем'янюк у Треблінці, а якийсь Іван Марченко. Ізраїльські власті все одно Дем'янюка не звільнили. А втім, справа набрала скандального розголосу, в наслідок якого федеральний апеляційний суд в Сінсіннаті відновив цього року справу І. Дем'янюка. В половині серпня той суд, у складі трьох членів, вибрав окремого суддю з обов'язком перевірити у Департаменті юстиції та в Державному департаменті — на якій основі відібрали Дем'янюкові громадянство і видали його Ізраїлеві. Широку вістку про це приніс „Ню Йорк Таймс" з 18-го серпня ц. р. Єдиною темною точкою у тому світлому рішенні апеляційного суду в Огайо є те, що не визначено терміну, до якого те слідство має бути переведене, хоча тон рішення вказує на відносно швидке полагодження.

Чеський народ викував коротку приказку „Правда переможе". Чехи дуже часто покликуються на неї і прославляли ту істину після свого новітнього визволення. Талановитий письменник міг би на тлі тієї мартирології Івана Дем'янюка скласти прецікаву повість, виявивши без ніяких серпанків всі митарства однаково в Америці, що славить себе, як світовий бастіон демократії і шанування людських прав, так і в Ізраїлі, який називає себе „єдиною дійсно демократичною країною" на Близькому Сході. У порівнянні з масовими вбивствами невинних мужчин, жінок і дітей у різних країнах широкого світу, у порівнянні з масакрою студентів і робітників, танками на центральній площі у Пекіні, чи тепер у відношенні до трагедії християн і мусулман у Боснії, які щоденно гинуть з рук сербських наїзників, одного українського робітника — це ніби — ніщо. Але з погляду християнської етики і з погляду простого людського розуму — це був би злочин, який знехтував би Божий і людський закон.

Практика американських державних властей вже нераз глузувала з надпису, який видніє на Статуї Свободи при в'їзді до Ню Йорку та з законів про охорону людських прав. Треба сподіватися, що родина і адвокати Івана Дем'янюка будуть наполягати, щоби як мога швидше виконано добре і мудре рішення апеляційного суду в Сінсіннаті і щоби безкарно не минулася поведінка осіб, які дали зловити себе на гачок безвідповідальних донощиків і фальшивників документів.

ДОСЯГНУТО ДОМОВЛЕННЯ про виготовлення в Канаді національної валюти для Таджикістану. Гроші друкуватиме канадська фірма Банкнотінґ Компані. Однак таджицька сторона ще не дійшла до згоди щодо того, яка саме національна символіка має бути зображена на новій грошовій одиниці. Не прийнято також остаточного рішення, як вона буде називатися.

З УВАГИ НА ТЕ, що в судових залях Америки чим раз частіше проявляються вибухи нестримної люті зі сторони підсудних до суддів, вирішено в якийсь спосіб цьому лихові зарадити. В Овкленді, Каліф., місцеві власті схвалили заслонити столи суддів бронесклом. Це бодай частинно охоронить суддів від можливих збройних нападів підсудних, бо самі судді запротестували проти захорони їх бронесклом вповні, бо це, на їхню думку, відгородило б їх занадто від цілого ходу розправи.

Микола Бараболяк

ЧОРНОМОРСЬКА ФЛЬОТА В РУКАХ ПІРАТІВ?

У „Свободі" з 5-го серпня появилася така інформація. На питання, як вирішено на конференції в Мухалатці між ним і Єльцином справу Чорноморської фльоти, Л. Кравчук мав відповісти: „Вирішенню перешкоджають не особисті становища президентів, а ті політичні сили, з якими обидва вони мусять рахуватися... Існує небезпека виходу фльоти з підпорядкування не тільки України, але й Росії, і перетворення її на автономну військову одиницю, яка буде дестабілізуючою силою для обох країн..." Вагомі слова. На що Л. Кравчук натякає? Постараємось відгадати.

У світлі принципів міжнародного права Чорноморська фльота належиться Україні. СССР розпався, Україна визнана незалежною державою, тож все, що на її території чи в територіяльних водах — її. Касатонов міг був своєчасно дати цій фльоті наказ переплисти до російських портів, але він того не вчинив. Тож уся ця фльота наша. Правда, частину колишньої совєтської фльоти, тої з нуклеарними зарядами, підпорядковано на деякий час СНД. То могло б виринути питання, котрі кораблі підпадають під цю категорію, і їх треба трактувати окремо. Україна показала б великодушність, коли б погодилася якусь частину ненуклеарних кораблів відступити Росії.

Фльота не існує без державної приналежности. Кожний корабель мусить на морі „показати фляґу". Коли не покаже, може бути затриманий. Корабель без прапора можна іноді уважати піратським. Чорноморська фльота „сидить" у Севастополі, тож їй закид піратства покищо не загрожує. Але статус її леґальним не є у зв'язку з постановами міжнародного права. Вона наче „безпанська". Пірати грабували на відкритому морі, та й на суші, коли вдавалося, теж. Командири Чорноморської фльоти не визнають влади пристані, зневажають командирів пристані, побили командуючого полковника при виконанні його служби. (До речі, побитий високий старшина пішов на знак протесту на... голодівку! Голодівкою протестують звичайно в'язні, а не вояки-старшини!) А мимо усього Україна годує цю фльоту. Робить це хіба під терором. А коли так, не є це вид новітнього піратства. У нових, змінених до обставин формах.

Крім здогаду про піратство в Севастополі можна б висунути ще інший — про моряцький бунт з тим додатком, що в тому випадку ідея бунту вийшла не від залоги, а від її командного складу. Та як би не дивитись на стійкість міжнародно-правних кваліфікацій казусу нашої Чорноморської фльоти, мабуть, найбільш обґрунтованим буде погляд, що це підготова до інсурекції (це термін міжнародного права) — повстання, бунту проти державної влади.

Бувало в історії визвольних рухів, перед повстанням південно-американських держав, що кораблі захоплювали інсурґенти в надії, що визвольні сили на суші знайдуть міжнародне визнання, і тоді збунтований корабель піднесе прапор інсурекції. До чого веду?

Відомі намагання творення на українських землях „незалежних держав": Придністровська республіка, „незалежна Кримська", поки задоволилась там Москва „автономною". Про творення нової держави під назвою Новоросія дещо притихло, але це не значить, що задум мертвий. А яка тут роля Касатонова і компанії? Ця фльота — це причілок Москви для ґарантії, що південь Росії залишиться при „матушці". Плянується, що коли московські „інсурґенти" проголосять незалежність і, очевидно, піднесуть „незалежний" прапор, дещо інший від російського, Касатонов звелить Чорноморській фльоті піднести його рівночасно теж... і фльота знайде леґальний „покров". Як інакше зрозуміти знаменні слова про „небезпеку перетворення фльоти в автономну одиницю". „Новоросія" була б спочатку окремою від Москви державою, перед світом не буде загарбником, колонізатором, а здійсненням задушевних мрій понад десять мільйонів російськомовного населення, якому грозив „бандерівський націоналізм" і чи не ґеноцид...

(Закінчення на стор. 3)

Василь Маркусь

ЦІННА ДОКУМЕНТАЦІЯ КАТОЛИЦЬКОГО РУХУ

У 1991 році появилася довго приготовувана і очікувана пропам'ятна книга „Українська молодь Христові. Документальний збірник. 1933—1988". Завдячуємо появу цієї великої книги (464 стор.) праці невеликого гурту колишніх активістів свята Українська Молодь Христові (УМХ) у Львові 1933 року та католицької організації „Орлів" на чолі з д-ром Миколою Грушкевичем. До редакційної колегії входили Роман Данилевич, д-р Василь Лев, д-р Богдан Лончина і д-р Ярослав Крив'як. Три перші вже не дочекалися побачити вислідів своєї праці, бо відійшли від нас протягом останніх сімох років. Книга появилася в серії Українського Католицького Університету в Римі як видання української католицької епархії священомученика Йосафата в Пармі, ЗСА. Владика Роберт Москаль написав коротку передмову, а вступне слово — редактор праці М. Грушкевич. Саме із цього слова довідуємося, що ще в 1958 році виникла ініціятива видати таку книгу до 25-ліття львівського свята.

Традицію УМХ на еміґрації підтримували Владика Іван Бучко і мирянські кола біля нього, а також деякі заокеанські єпископи. В 1958 році оформився гурт десятьох священиків і світських діячів організації „Орли" та ініціяторів УМХ, які вже виразно заговорили про плян такого видання. Згодом повністю підтримав цю справу Блаженніший Патріярх Йосиф Сліпий.

Тим часом у діяспорі почався рух за відновлення традиції УМХ і, починаючи з 1983 року, в багатьох осередках та епархіях відбувалися студійні дні та релігійні маніфестації в діяспорі під цим гаслом. У 1990 році відбувся такий з'їзд у Львові і тоді там постала організація під назвою Українська Молодь Христові. Ці маніфестації продовжувалися і в ювілейному році Хрещення Руси-України.

Все це відбито у книзі документами, передруками з тогочасної преси, інформаціями та спогадами учасників. Репродуковані численні фотографії прекрасно ілюструють ці події і маніфестації в 11 розділах книги. Подаємо їх загальний зміст.

У першому і другому розділах подано документи організованого католицького життя в Галицькій церковній провінції, в рамках якого формувалася ідея УМХ, статут Католицької Акції та правильники її інститутів, а далі звернення, інструкції і правильники щодо проведення місцевих свят УМХ та центрального у Львові. Третій розділ цікавий з політичного боку, бо кидає світло на ставлення націоналістичної організації до свята УМХ. Опубліковані документи багато чого вияснюють, зокрема протистояння ОУН спробам Церкви організувати молодь під своїм впливом. Відлуння полеміки довкола цієї теми зустрічаємо і в десятому розділі, де ще раз виринула полеміка на еміґрації про ролю УМХ, як цю маніфестацію бачили католицькі та кола націоналістичної молоді.

Багатий на інформації четвертий розділ, присвячений самому проведенню свята, відгукам у тогочасній пресі, українській і польській, та спогадам учасників. З ним пов'язаний і п'ятий розділ з документами — архипастирськими посланнями греко-католицької ієрархії про голод на Україні. Ця документація у збірнику дуже виправдана, бо УМХ мало на меті звернути увагу та запротестувати перед світом у зв'язку зі штучним голодомором на Україні в 1933 році.

Шостий і сьомий розділи присвячені Католицькій Асоціяції Української Молоді „Орли" та її пресовому органові „Українське Юнацтво".

Цікаві інформації подано у матеріялах восьмого розділу під назвою „Братні організації", розуміється, української католицької молоді. Тут цілком слушно найбільше місця присвячено Лізі Української Католицької Молоді в Америці та Українському Католицькому Юнацтву в Канаді. Шкода, що стаття про студентську „Обнову" на еміґрації по війні досить скромна змістом, за вийнятком окремої статті про один осередок „Обнови", а саме в Інсбруку, Австрія. А такі осередки, як Мюнхен, Лювен, Мадрід, Лондон, згодом в Америці, Канаді та Австралії заслуговували б на їх детальніше потрактування, тим більше, що вони вже не існують, і тому є потреба зафіксування для майбутніх поколінь їхнього досвіду.

Окремим розділом згадано, як відбувся ювілей 950-річчя Хрещення України, а в 10 і 11 подано обширний матеріял про пізніші святкування УМХ в різних країнах діяспори.

Закінчується книга „пом'яником"-довідником 51 біографії духовних і світських католицьких, вже покійних діячів, причетних до УМХ і споріднених організацій, поіменним індексом та резюме розділів англійською мовою.

Книга „Українська молодь Христові" є важливим причинком до релігійної історії Західньої України, а частково і діяспори. Дуже добре, що появляються подібні праці про різні наші віроісповідання та їх організації. Такі джерела стануть дуже корисними при опрацюванні не лише історії окремих реґіонів України, але й діяспори.

Яр. Климовський

Соборний здвиг у столичному Києві

(З нагоди Світового Форуму українців в Києві)

Ми Господа хвалім, що зволив дочекати
зустрінутись в найкращому із міст,
в столичнім Києві соборний з'їзд вітати,
побачить волі чар, патріотизму зріст.
І так з усіх сторін розлогої країни,
з усіх земель народ полине над Дніпро
віддати честь, поклін, воскреслій із руїни,
як вибранці, борці, лицарськеє ядро.
Радість без меж, стиск рамен, обійми і цілунки,
звитяжний поклик сурм на радощах пісень;
побачиш військо знов, шиковане на струнко —
о, краю рідний мій, в цей волі чудний день.
Великий буде здвиг, військова дефіляда,
алея прапорів, симфонія оркестр.
Гримить: Слава Героям!, йдуть полки, бриґади;
в історії цей здвиг запишуть у реєстир.
З трибуни Президент святково привітає
і захвилює люд колоссям злотих піль,
бо вчує вість благу: „вже ворога немає!
Радій, народе мій, що злинув звідусіль".
Собор Софійський в дзвін ударить знов побідно,
вже рідний Патріярх нам Церкву об'єднав:
„Благословенний день, народе мій свобідний,
це ж по Голгофі знов Великдень завітав".
А на баскім коні Богдан на п'єдесталі
скерує булаву на схід, а з нами Бог!
Забудуться віки неволі та печалі —
стратегів сильний дух веде до перемог.

Оксана Фалат
Івано-Франківське

Апостоли України

Коли хто хоче йти за мною, нехай себе зречеться, візьме щодня на себе хрест свій і йде за мною. Бо хто хоче врятувати свою душу, той її погубить, а хто погубить свою душу задля мене, той її врятує. Так говорив своїм апостолам Христос. І вони йшли на страти, на катування, на смерть, йшли за віру вперед до недосяжного світла на обрії.

Україно! Твій вогник палає, ти тримаєш його в своїх материнських руках, а до нього тягнуться через віки довгі ряди мучеників, спасителів, апостолів. На вівтар тому вогню покладено чимало людських душ, і він вже може й згас би, якби не мала Україна своїх апостолів волі. Якби не висів у Царгороді підвішений ребром на гак Байда Вишневецький. Якби не боронив України Петро Сагайдачний, а весь свій кошт не передав українським школам та церквам. Якби не вступився за Україну Іван Мазепа і не зрозумів, що тільки вільна без кайданів вона буде щаслива. Та зрадником затаврували його майбутні покоління. Ні, він не зрадник, бо надто вже сильно любив Україну. Та й зраджувати на схилі років задля якоїсь користи немає сенсу. Або окутаний леґендою Павло Полуботок?.. Знайдеться його скарб чи ні, та й чи існував він взагалі — покаже час. Але віковічною його спадщиною є любов до України і турбота про її майбутню долю, заради якої він наклав власним життям.

Україно, нене! Хто тебе пожалував більше, ніж Шевченко, хто витер сльози на твоїх згорьованих щоках, хто влив віри в твою зневірену душу і взяв хрест твій бодай на короткий час, щоб понести його. А скільки крові за волю України пролило Січове стрілецтво, засновником якого був Дмитро Вітовський, щоб переконливо пообіцяти:

А ми тую червону калину
підіймемо,
А ми нашу славну Україну
розвеселимо.

Твоїм розумом, розсудливістю був Михайло Грушевський. Саме він через великий проміжок часу заявив, що Україна ще не вмерла і буде вільною. Оборонцем її в цей огненний час став Симон Петлюра. В поневіряннях та жебрацтвах по закордонах провів своє життя Володимир Винниченко, бо не зміняв своїх переконань на большевицькі гасла.

Болем у твоєму серці, Україно, відзивається ім'я Степана Бандери. Так любити тебе міг тільки він, несучи тобі в жертву своє життя, добровільно ступаючи терням до волі. Колючим тюремним дротом окутана доля Василя Стуса. Його поезія — то трагічна правда України, то маленька крихта надії і все життя в боротьбі за воскресіння волі.

Дивився смерті в очі Левко Лук'яненко. Позаду 27 років концтаборів. Всі його сили і молодість пішли на здобуття волі для України. Вона здобута і хай його пляни і мрії бодай на схилі літ будуть впроваджені у життя...

Отож їх дванадцять. А скільки було ще в України героїв, а може рахунок їм не закінчено?.. І все ж горить вогонь волі у твоїх руках, Україно, на зло вітрам, громам і грозам!

Д-р Юліян Хименець

РУСЬКИМ ЧЕХОФІЛАМ І ЧЕСЬКИМ „ПРИЯТЕЛЯМ" ЗАКАРПАТТЯ ПІД РОЗВАГУ

III

Після проголошення словацьким урядом незалежности Словаччини і в обличчі угорської аґресії, прем'єр Волошин на прохання штабу Карпатської Січі звернувся до коменданта жандармерії полк. Ваки, щоб запасну зброю жандармерії видати січовикам. Ген. Прхала, знаючи це, 14-го березня 1939року о 6-ій год. ранку вирушив проти всіх стратегічних пунктів Карпатської Січі цілою своєю армією, що стояла під його командою. В цій масакрі, вчиненій чеською армією під командою ген. Прхали загинуло 107 українців-січовиків і цивільних осіб.

Двадцятирічна голосна чеська „демократія", якою вони так гордилися, не була нічим іншим, як засобом колонізації і насильної чехізації. Навіть своєї правдивої назви — українці ми не мали права вживати. „Найкультурніші слов'яни показалися озвірілими дикунами і закінчили своє 20-літнє панування епілогом дуже кривавим, що його не забудуть і наші правнуки", — писав Василь Ґренджа-Донський.

14-го березня 1939 року о 7-ій годині вечора через хустську радіостанцію прем'єр д-р А. Волошин проголосив в імені уряду і українського народу незалежність Карпатської України, що наступного дня, 15-го березня, було підтверджено Соймом Карпатської України.

Увечорі 14-го березня 1939 року чеський президент д-р Гаха і міністер закордонних справ Хвалковський були в Берліні, щоб підписати капітуляцією своєї держави і передати все військове устаткування фашистівській німецькій армії. Згідно з цим договором, вся чеська армія на цілій чехо-словацькій території підлягала німецькому головному військовому командуванню. У зв'язку з цим, чеське військо на Карпатській Україні під командуванням ген. Сватека, на якого уряд Карпатської України покладав великі надії, відмовилося боронити Карпатську Україну перед угорською агресією. Для прем'єра Волошина було дуже болючим, що Карпатська Україна видавала на оборону краю великі суми грошей, а коли треба було нам боронитися проти угорського фашистівського напасника, нас зрадили наші спільники. Більше того, чеська армія, відступаючи з Карпатської України, з наказу ген. Прхали передала всю зброю угорським терористам в Тячеві, В. Бичкові, Солотвинських Копальнях, які зробили державний переворот ще до часу приходу реґулярної угорської армії, виарештовуючи, катуючи і без суду розстрілюючи людей, які нічого злого не зробили. Їхньою виною було лише те, що вони були українцями.

Після капітуляції чеського уряду на чолі з Р. Бераном, німецькі фашисти зробили з Чехії, Моравії і Сілезії протекторат. У зв'язку з цим колишній президент Чехо-Словаччини д-р Е. Бенеш звернувся з протестом до З'єднаних Стейтів Америки, Великобританії, Франції і СССР. Я хочу навести уривок з того протесту, бо президент Бенеш вже тоді відмовився від Карпатської України, виступаючи тільки від імені і на захист чеського та словацького народів: „Чеський і словацький народи є жертвою великого міжнародного злочину. Сьогодні народи Чехо-Словаччини не можуть самі протестувати, а з огляду на події останнього місяця не можуть навіть оборонитися, тому я як експрезидент Чехо-Словаччини звертаюся до вас з цим протестом... Одна з великодержав, яка підписала умову в Мюнхені, тепер ділить нашу територію, окуповує її своєю армією і творить 'протекторат'. Перед сумлінням світу і перед історією я мушу сьогодні заявити, що чехи і словаки ніколи не приймуть це ганебне посягання на їхні права".

Як бачимо, чеський уряд хотів Карпатську Україну лише експлуатувати, забирати все, що дасться, але коли прийшов час, що Карпатська Україна потребувала військової оборони (ген. Сватек) чи дипломатичної допомоги, чеські урядові чинники відмовилися від нас. Гарне співжиття?!

Переглядаючи закарпатську пресу, знаходжу в тижневику „Карпатська Україна" з 16-го лютого 1992 року цікаву вістку — політичний прецедент, яку хочу зацитувати: „Як стало відомо, 1-го лютого, в суботу, в Мукачеві відбулася зустріч керівництва 'Общества подкарпатских русинов' з гостями з сусідньої Чехо-Словаччини. На зібранні представники 'Общества' підтримали свою позицію щодо приєднання 'Підкарпатської Русі' до Чехословаччини.

Учасники чехословацької делеґації у відповідь заявили, що не можуть офіційно підтримувати цю позицію, бо це викликало б ускладнення у міжнародних відносинах у Східній Европі, і було б втручанням у внутрішні справи незалежної України. Але на кінці побажали русинам не відступатися від своєї цілі, за що будуть морально підтримувані певними колами ЧСФР".

Але це ще не все, бо ми маємо інший випадок, про який пише В. Кендель, кореспондент „Закарпатської Правди" 25-го березня ц. р. у статті „Варіянти пана Сладека". 21-го березня прибув до Мукачева на установчий з'їзд Підкарпатської республіканської партії голова Республіканської чехо-словацької партії д-р Мирослав Сладек, який на з'їзді висунув три варіянти програми розвитку і відродження Закарпаття. „Перший — створення автономії у складі України. На думку пана Сладека, він найменше принятний. Другий — створення самостійної республіки, заснованої на національній ознаці. Але він вимагає важких переговорів для міжнародного визнання. Останній — найбільше принятний, є приєднання Підкарпатської Русі до Чехо-Словаччини. Остання і її народи, за його словами, готові прийняти в своє лоно русинів і створити їм достойне життя.

Закінчення буде.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ТА ВІДНОВЛЕННЯ І УСТАТКУВАННЯ ДОМУ Т-ва СВ. СОФІЇ У ВАШІНҐТОНІ, ПРИЗНАЧЕНОГО ДЛЯ ВЖИТКУ АМБАСАДИ УКРАЇНИ зложили

УІ-92

1,000.00 дол. — Українська громада у Вілемставн, Н.Дж.;
1,000.00 дол. — Український Народний Союз, Джерзі Сиwi, Н.Дж.;
по 500 дол. — д-р Александер Стрільбицький, Богдан і Христина Турченюк;
300.00 дол. — Іван і Анна Квік;
250.00 дол. — зі спадку бл. п. Марії Погорецької (переслав Адріян і Ляриса Долинські);
250.00 дол. — д-р Теодор і Міра Залуцькі;
200.00 дол. — Теодор і Марія Флькнт;
по 100.00 дол. — Іван і Софія Дзіндзюра, Анна Марчиха, Емілія Процінська, Іванна Яворська, д-р Володимир Кліш, Евдокія Мартинів (у пам'ять мужа, батька і діда св. п. Івана Мартиніва у 15-ту річницю смерти);
75.00 дол. — Мирослав Прокоп;
по 50.00 дол. — Іван і Дарія Скіра, Марія Марусяк, Валтер Возний, Ярослава Денисенко, Андрій і Катерина Бук, Соня Конрад, д-р Лев і Ірена Кушнір, Наталія Пазуняк;
по 25.00 дол. — Іван Телешевський, Вілєм Расяк, Анна Сташко, Симон Заброцки, Відєм Татфин, Любомира Костечко;
по 20.00 дол. — Ірена Біскуп, інж. Оксана Щурова (замість квітів на могилу в Україні бл. п. Мільки Лугової на Духовну Семінарію у Львові), Михайло Березовський, Роман Завицький;
15.00 дол. — Зиновій Квіт;
5.00 дол. — Тимотій Кертіс.

240.00 дол. — Українське Пантр. Товариство, Відділ в Баффало, Н.Й. — 1-ша рата зі збірки 1992 р. — переслала Оксана Бережницька, голова Відділу.

Збірка Українського Патріярхального Товариства Відділ в Геммонд-Манстер, ІН. призначена на потреби церкви в Україні. Збірку перевів Іван Василів, переслав Микола Гнатик, секретар Відділу.

зложили:

200.00 дол. — Українське Патріярхальне Товариство — Відділ Геммонд-Манстер, ІН.;
50.00 дол. — Братство в Манстері;
по 20.00 дол. — Микола Гнатик, Мирослав і Марія Лібер;
по 10.00 дол. — Іван Василів, Омелян Войтечко;
по 5.00 дол. — Микола Івахів, М. Фединяк, П. Бабій, Евген Чорнобиль, Михайло Ткачук, Володимир Нерін, Володимир Гриб, Марія Пилипчак, Василь Шуя, Стефан Іжак, Григорій Коцур, Б. Прощик, Теодор Колосінський, Анна Split Мединська, Володимир Ляхман, родина Трезумовякі, Іван Стасінець.

УІІ-92

по 1,000.00 — д-р Микола Ценко, Андрій Якимець;
по 500.00 дол. — Василь Леканка, Іван і Софія Головка,
по 300.00 дол. — Тома Ярема, д-р Володимир Жижневський;
250.00 дол. — Володимира Сливоцька;
200.00 дол. — Нестор і Люба Козбур;
по 100.00 дол. — Дарія Кузик, Стефан Кушнір, Володимир Винницький, Адріян Горницький, Василь Дворський, д-р Татяна Цісик, Володимира і Теодосія Брикович, д-р Богдан Худьо, Стефан і Слава Белюх;
60.00 дол. — Іван Бабяк;
по 50.00 дол. — Богдан і Ірена Наконечний, д-р Дмитро і Дарія Кострубяк, Марія Ривак, Володимир Когутяк, д-р Іван Павлічка, д-р Юрій Ісаїв, Осип і Надія Німилович, Іван і Клавдія Гош, Ірена Кливак, Михайло Бережницький, Стефан і Ольга Захарко, д-р Осип Мартинюк (на Духовну Семінарію у Львові), Іван Крих, Володимир і Анна Мелько, Віра Обущак;
40.00 дол. — Михайло Маслій;
по 30.00 дол. — Галина Костюк, Ксеня Підгірська;
по 25.00 дол. — В. Татчин, Володимир Обущак, Ярослав Качай, Михайлина Величко, Олена Хомин, Стефан Хлошнецький, Михайло Григорчук;
по 20.00 дол. — Микола Стасів, Софія Микієвич, Анна Кос;
по 15 дол. — д-р Михайло Палій, Омелян Урбанський;
по 10.00 дол. — Василь і Софія Циган, Михайло Дуб, Іванна Петик, Валтер Лупан, Ольга Білостоцька.

Збірка Українського Патріярхального Товариства в Нюарку, Н.Дж. — переслав ред. Василь Пасічняк.

201.00 дол. — з приходу з академії 100-ліття народження Патріярха Йосифа;
150.00 дол. — неприйнятий гонорар Об'єднаного Хору (Нюарк Пассейк і Елизабет);
20.00 дол. — Роман Маринович;

Збірка на перевезення тлінних останків Патріярха Йосифа з Риму до перехування в Катедрі св. Юра у Львові:

1 — Збіркова листа: Нюарк, Н.Дж. — збірщик Ярослав Бігун.

зложили:

50.00 дол. — Мирон і Наталія Возняк;
по 25.00 дол. — Ярослав Бігун, Софія Андрушків, Дамян Кордуба, І. Ляшевич, Б. Бурачинський, д-р Александер Ярош;
20.00 дол. — родина Загайкевич;
по 10.00 дол. — Дмитро Бобеляк, Володимир Боярський, Володимир і Ольга Гнатик, Марія Онишкевич, Марія Семанишин, Богуслава Гнатів, Люба Стефанівська, Дарія Каранович, Осип Трут, Роман Рисак, Петро Буняк, О. Смаль, Петро Яблонський, Осип і Ірина Галинські, Зеновія Воробець;
по 5.00 дол. — Кость Гречак, Теофіль Клебан, Володимир Шпирка, Ольга Мусаківська, Т. Гординський, Віктор Роговський, С. Петрух;

2. — Збіркова листа: Виппані, Н.Дж. — збірщик Петро Зятик.

зложили:

50.00 дол. — Ярослав Марусин;
по 30.00 дол. — Григорій Кузьма, д-р Теодосій Крупа;
по 25.00 дол. — Володимир Чайковський, о. Осип Панасюк;
по 20.00 дол. — М. Суховський, Аделя Козловська, Ярослав Бардей, Антін і Катерина Біланич, Дмитро Кіцак;
по 10.00 дол. — Петро Зятик, Роман Марусин, нечітке, Павло Івашко, Василь Осадчук, Юрій Лещак, Ольга і Дарія Паславські, Емілія Вох, Олена Куси, д-р Володимир Базюк, Володимир Козак;
3.00 дол. — Петро Боцький.

3. Збіркова листа: Ірвінґтон, Н.Дж. — збірщик Іванна Кононів.

зложили:

25.00 дол. — Кредитівка „Самопоміч" (Нюарк, Н.Дж.);
по 20.00 дол. — Марія Павловська, Олег Лазірко;
по 10.00 дол. — Іванна Канонів, Катерина Фляк, Анеля Мигаль, С.Г., Б. Гнатів;
5.00 дол. — П. Ропо, (?).

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку: IRS No.: 23-7380645.

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd., Philadelphia, Pa. 19117

ВИСИЛАЙМО ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКІ АМБАСАДИ!

Фундація Піддержки Дипломатичних Представництв України

просить

висилати чеки на Фонд Українських Амбасад до існуючих вже пьокальних громадських Комітетів, або до бюра головного скарбника на нижче подану адресу:

Foundation in Support of Diplomatic Missions of Ukraine, Inc.
209 B Grand Ave.
Rutherford, N. J. 07070

Tel.: (201) 939-6305, Fax: (201) 301-0068

Чеки виписувати: „Ukrainian Embassy Fund".

Концерт ансамблю „Червона Рута" на Союзівці

Концерт відбувся на Союзівці 26-го липня ц.р.. З концертів, які відбуваються на Союзівці цього сезону, варто згадати і дати признання групі „Червона рута" з Торонто, Канада. Ця група заслуговує на вирізнення своїм виконанням поодиноких точок і цілої програми, яка була дуже добре дібрана і різноманітна.

Підставою цієї групи є хор дівчат в чудових строях, які виконали ряд пісень при акомпаньяменті фортепіяно і бандур. Виконання було дуже добре, гармонійне, якби спеціяльно написане для них. Це заслуга дириґента.

Акомпаньювала на фортепіяні Іра Дрогобицька, музичний керівник і дириґент цієї групи. Грала вона музикально з ентузіязмом.

Ансамбль „Червона рута", справа — керівник Іра Дрогобицька.

Іра Дрогобицька закінчила Музичну консерваторію в Торонто, дириґентуру в маєстра В. Колесника а тепер вчить гри на фортепіяні, дириґує хорами, вчить і є директором в суботній школі українознавства і ще студіює до маґістерки з психології.

Тут треба згадати солістку цієї групи, Ларису Шепетик, ґрадуантку Музичної консерваторії в Торонто, яка має гарну барву голосу і виконала ряд пісень — М. Лисенка до слів Т. Шевченка „Садок вишневий коло хати", арію з опери Пуччіні, оперетки Штравса. Їй акомпаньював Петро Роник, дуже делікатно і добре.

Великою несподіванкою був виступ знаного і правдивого мистця-бандуриста Віктора Мішалова, котрий співав і грав сольо надзвичайно добре. Виконав він дует з Левком Савицьким, бандуристом з Торонто.

Група „Червона рута" з двома бандуристами була оригінальним колективом.

Д-р Ян Хойнацький

Чорноморська...

(Закінчення зі стор. 2)

Мої міркування про порушення Касатоновим міжнародних законів, про можливий піратизм чи мутінізм може не так переконливі, але ледве чи можна опертись перед арґументом, що все вказує на те, що нинішні командири Чорноморської фльоти чекають тільки на відповідний момент. Чи не вирішальним фактором буде тут теж, мабуть, вислід інтервенції Заходу в Сараєві. Коли там аґресія увінчається успіхом... дорога на Україну буде відкрита.

Не розуміє Президент Леонід Кравчук ситуації? Можна не мати надто великого довір'я і до інтенцій Єльцина, та виглядає, що і над ним тяжить сила російської „салдатески". Ним конірують Шапошнікови і Касатонови, а не навпаки. Збройні сили Росії є вже нині автономними і вирішальними. Тільки що москаль хитрий — вичікує.

Що робити Л. Кравчукові в таких умовах? Йому треба співчувати і всіма силами допомагати. Мати вирозуміння до нього. Не ширити гасел на зразок „Україна для українців", бо це в нинішній ситуації для нас самогубство. І брати політику серйозно, без романтики, тверезо.

„Медична клініка на колесах" — успішна допомога Україні

Усвідомлення трагічних наслідків чорнобильської катастрофи для українського народу потрясло сумління великої частини людства, що і зродило не тільки бажання, але і конкретні проєкти — прийти в першій мірі з лікарською допомогою, де її найбільш потрібно.

І нічого дивного, що українські лікарі діяспори через часті відвідини України найкраще ознайомлені з пекучими потребами нашого народу, зорганізовано поспішили з допомогою. Використовуючи свої зв'язки з американським медичним світом, вони придбали для українських шпиталів багато, не раз дуже дорогого шпитального устаткування, навчили, як його використовувати, проводили складні операції. Вони, однак, зрозуміли, що лікарська допомога, якщо вона має бути дійсно успішною і швидкою, її треба понести в народ.

Ця шляхетна гуманітарна ідея знайшла щедру фінансову підтримку і духовну опіку лютеранської місії „Думки про віру" під керівництвом пастора Івана Шепа (українського походження). Вона створила організацію „Медична клініка на колесах", яка складається з трьох вантажних автомашин з модерним амбуляторним устаткуванням, для медичних і стоматологічних потреб сільського населення. Було постановлено, що в Тернополі буде постійно стояти одна амбуляторна автомашина, а дві інші будуть переїжджати зі села до села. Місцева влада запевнила міліційну охорону та мешкання і харчування для всього персоналу.

Українське Лікарське Товариство Північної Америки від самого початку появи цього проєкту всеціло заанґажувалося в його проведення. Як подає д-р Марія Балтарович, на лікарській конвенції в Чикаґо стоматолог з Дітройту д-р Степан Дудяк, душа і медичний директор цього проєкту, почав з великим успіхом вербувати своїх колеґ до кількатижневої праці в цьому шляхетному задумі.

Вже з початком квітня 1992 року „Медична клініка на колесах" почала діяти. З Дітройту поїхала д-р Марія Балтарович разом з чоловіком інж. Р. Балтаровичем, як дорадник в технічних справах. Стрінула вона там надзвичайно приязну поставу місцевої влади, навіть відвідав її представник Президента Л. Кравчука проф. Роман Гром'як. Оживлена щирим бажанням допомогти найбільшій кількості потребуючих цієї помочі та маючи до диспозиції найкраще устаткування, вона оглядала і в міру потреби лікувала сотні дітей в тих селах, де перебувала. Керуючись спочатку прийнятою постановою допомагати тільки дітям і вагітним жінкам, ця благородна праця, несучи цю суттєву, безплатну поміч, викликала глибоку вдячність населення. Яке зворушливе було вдоволення д-р Балтарович, коли відповідними ліками вона врятувала життя десятилітньому хлопцеві. Вдячні батьки вже наперед запросили її на його весілля. А коли переконалися, що пані доктор з Америки лічить безболісно, її клініка була постійно під облогою. Свою практичну працю вона поєднувала з теоретичною, навчаючи матерів як доглядати зуби дітей, а місцевих лікарів-стоматологів як обходитися з устаткуванням і новим способом лікування. Місцева преса поміщувала прихильні статті про працю „Медичної клініки на колесах".

Гідним щирої похвали є факт, що лікарі діяспори, керуючись патріотичними і гуманними почуваннями, далі продовжують нести цю допомогу. Нам відомо, що багато лікарів вже зголосили свою готовість віддати свій час і знання нашому народові. Д-р М. Балтарович, стоматолог, слідами матері, вибирається на Україну. Місцевий лікар д-р Павло Джуль також співпрацює в цій акції і вже неодноразово бував на Україні довший час. Несучи там потрібну поміч придбаним ним медичним устаткуванням і працюючи як лікар, використав свій багатий досвід і знання.

За цими лікарями підуть інші, даючи цим доказ патріотизму і любови свого народу.

Володимир Баран

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО

внутрішні хвороби

приймає у Квінсі і виїжджає на виклики домів.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хворіб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням.

Адреса у Мангеттені: ROCKEFELLER CENTER, 630 5th Avenue, Room 1803, New York, N.Y. 10020

Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375, (212) 459-0111

ГОЛОВНИЙ 10-ий

ДЕЛЕҐАТСЬКИЙ З'ЇЗД

БРАТСТВА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА

відбудеться

5-6-го вересня 1992 р. на оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.

В програмі:

ділові наради, спільна вечеря та участь у Богослуженнях.

Розвагова програма:

в суботу, 5-го вересня ЗАБАВА при звуках оркестри „Обереги" зі Львова;

в неділю, 6-го вересня о год. 3:30 по пол. — великий КОНЦЕРТ з участю ансамблю „Обереги".

Виступлять: солістка-бандуристка ЛЮБОВ ВЕНГЛЕРОВИЧ, соліст МИКОЛА ОЛЕКСИШИН та гуморист-дивізійник РОМАН КОЛІСНИК з Канади.

УПРАВА

Посмертна згадка про св. п. Е. Глуховського

День 30-го червня пропам'ятний в новітній історії українського народу. Того дня в 1941 році, в часі воєнного зудару двох злочинних імперських великодержав, всупереч їхньої волі, з почину ОУН, проголошено акт відновлення державної незалежности України.

День 30-го червня залишиться також незабутнім для споріднених між собою родин Кордубів, Кравченюків, Куриласів, Литвинів, Муріїв, Пришляків і Стасюків, але як один із жалобних і сумних. Того дня в 1992 році, по довголітній хворобі серця заснув вічним сном у Монреалі визначний, заслужений і улюблений всіма член тих многолюдних родин св. п. Емануїл Глуховецький, в ближчому оточенні званий Маньком.

Покійний народився 19-го жовтня 1916 року в селі Борщовичі, Львівської області, в родині о. Василя і Ірини зі священичої родини Кордубів. Свої юні літа провів у селі Острові, Тернопільської области, де його батько був понад 45 років парохом. Народну школу він закінчив у рідному селі, а середню українську гімназію спершу в Тернополі, а після її розв'язання польською окупаційною владою — в Рогатині. Йдучи за прикладом свого батька та голосом душевного покликання, Емануїл вступив до духовної академії у Львові, ректором якої був о. митрат Йосиф Сліпий, щоб стати священиком. Із вибухом Другої світової війни, в часі воєнної завірюхи і ворожих окупацій, не було змоги завершити богословських студій. Щойно після закінчення війни, по довшій перерві, вже на еміґрації Емануїл одержує диплом абсольвента духовної семінарії в Кулембєрзі, Голляндія.

Як богослов, Манько був глибоко релігійною і шляхетною людиною. Християнські принципи любови до Бога й ближнього виявляв не словами, а ділами у службі Богові, батьківщині й родині. Молитва й праця — це головні риси його характеру. Вихований у християнському дусі, він терпеливо зносив важкий хрест довголітньої недуги, не нарікав на свою нещасну долю, а терпіння приймав як вияв Божої волі, з вірою в краще майбутнє й вічне життя в небі.

Його любов до батьківщини проявлялася також в ділах. Найбільше трудів і праці покійний присвятив для релігійного й національного виховання української молоді. Був учителем школи на Холмщині і в переселенчому таборі Реґенсбурґу, Німеччина. З приїздом в 1952 році до Монтреалю спершу важко працював як фізичний робітник на залізничних рейках, а коли опанував англійську мову, одержав працю в бюрі Кендієн Пасифік. Поза своєю професійною працею виконував обов'язки директора „Рідної Школи" і курсів українознавства при Осередку СУМ-у і був виховником під час вакацій на сумівському таборі „Верховині".

У родині був ідеальним чоловіком для своєї дружини Марії з роду Пипка, з якою одружився в грудні 1960 року і вирозумілим батьком та виховником для сина-одинака Андрія. Дружина з великою посвятою, жертвенністю, терпеливістю опікувалася улюбленим чоловіком і догоджувала всім, чим могла. Сина родичі виховали в християнському дусі любови до ближніх, поваги до старших, співчуття для немічних, відданости Богові і свому народові. Андрій під цю пору займає відповідальне становище директора інформаційного бюра Конґресу Українців Канади в Оттаві. У ставленні до інших покійний був завсіди привітний, щирий, гостинний, услужний, тому всі його любили і шанували. Це був справжній аристократ духа.

Його многогранну працю і заслуги належно оцінила українська громада, чого доказом було численна участь на Панахидах і похороні. Похорони відправив 4-го липня 1992 року в церкві Успення Божої Матері о. митрат Я. Гайманович, який виголосив змістовне прощальне слово. Тлінні останки покійного похоронено на цвинтарі Кот-де-Неж, де його попрощав від родини і приятелів Я. Пришляк.

Хоч Манько відійшов від нас фізично, але духом залишається з нами. Коли його душа прилине до неба, він молитиме Бога про щедрі ласки й благословення для залишених у важкому горю дружини Марії, сина Андрія з дружиною Оксаною, брата Славка з дружиною Іванкою, для ближчої та дальшої родини в ЗСА, Канаді й Україні, як також для нашої матері України, щоб вона з успіхом переборола всі початкові труднощі на шляху розбудови й закріплення української держави. (Я. П.)

Замість квітів на свіжу могилу покійного зібрано дотепер біля 3,500 дол. на Фонд Української Амбасади.

ЕЙ-ТІ-ТІ, ОДНА з найбільших телефонічних фірм ЗСА, минулого тижня подала до відома, що впродовж наступних 14 місяців зліквідує 728 місць праці. З уваги на те, що запотребування винайму телефонічного обладнання дуже зменшилося, керівники фірми вирішили зовсім зліквідувати бюра винайму телефонічної апаратури у чотирьох стейтах. Йдеться про такі бюра в Атланті, Денвері, Спрінґфілд, Масс., і в Сідер Рапідс, Айова. У цьому випадку запотребування зменшилося з уваги на нестійкість економічної ситуації в країні. Натомість у випадку Феддерс корпорації, яка виготовляє системи охолодження для житлових будинків, працю втратить коло 600 робітників після закриття фабрики в Ню Джерзі, але ворогом робітників тут природа. Холодне цьогорічне літо драстично вплинуло на продаж цього товару.

Ділимося сумною вісткою, що в середу 19-го серпня 1992 р. відійшов у вічність на 73-му році життя наш член парафіяльного хору св. Юра в Ню Йорку

бл. п.

ВАСИЛЬ ЖИ АЙЛО

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 23-го серпня 1992 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбувся в понеділок 24-го серпня о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра, а тлінні останки зложено на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна йому пам'ять

Управа, дириґент, члени парафіяльного хору

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

HELP WANTED

ПРИЙМЕМО на ПРАЦЮ до АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

особу із знанням української і англійської мов.

Медичне забезпечення, пенсійний плян і інші бенефіти. Платня після умови.
Проситься висилати резюме до:

"SVOBODA"
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237.

„СОНЯШНИК"

чч. 3-4 і 5-6, 1992. Виданий в Україні
Гол. редактор Юрій Сердюк і Редакційна рада

Журнал Міжнародної асоціяції українських дитячих письменників, видавців та діячів культури при Спілці письменників України, Київ, 1992, друком поліграфкомбінату „Молодь", стор. 30. Великий формат, кольорові фотографії ціна 5.00 дол.

Можна набувати у книгарні Свободи. Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані долучити до ціни 6% продажного податку.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

ВИСТАВКИ НА СОЮЗІВЦІ

29-го — 30-го серпня 1992 р.
Слава Геруляк — глиняні речі; Віталій Литвин — графіка

4-го — 6-го вересня
Ігор Дяченко — графіка та інше; Марійка Сохан-Тимець — ювелірні вироби; Віра Васічко — картини

Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641

Українська мова у державних школах Бразилії

Недавно, в поворотній дорозі з Канади до Бразилії, побувала у Стемфорді, Конн. інспекторка державних шкіл Парани, Бразилія, Магдалина Лозова. Мені було дуже мило зустрітися молоду професіоналістку, яку пам'ятаю ще молоденькою дівчинкою із часу мого перебування в Прудентополі у 70-ті роки.

Про життя українців у Бразилії знаємо із численних дописів у пресі та у зв'язку зі Студійною Акцією Союзу Українок Америки, що вже починає третю з черги акцію допомоги сотням студіюючої молоді. Священики з Бразилії, серед яких є колишні стипендисти СУА, обслуговують українські парохії в Америці, читаємо про українських бандуристів, яких відомий ентузіяст Микола Чорний з Ню Йорку забезпечив бандурами, подивляємо надзвичайні надбання українських громади в Бразилії, а головно — дбайливе збереження української мови в церквах, про що пильно дбає Єпископ Єфрем Кривий та українські інститути, в першу чергу Катехитки Серця Ісусового в Прудентополі.

Але пригляньмось ближче постаті інспекторки Магдалини Лозової. Ця молода професіоналістка належить уже до третього покоління українських поселенців Бразилії. Вона вихована в інституті Катехиток в Прудентополі, прекрасно володіє українською мовою, колишня стипендистка СУА. Її спонсорами були 1-ий Відділ СУА в Ню Йорку, а відтак д-р Анна Самофал. Обдарована непересічними здібностями, Магдалина з найкращими вислідами закінчила студії на Університеті в Ґварапуава на відділі мови і літератури. Відтак успішно здала учительський конкурс і в 1988 році почала працювати як інспектор початкових і середніх державних шкіл Прудентопільщини, провінція Парана.

Що ж привело інспекторку Лозову до Канади? Ось послухаймо її розповіді: **„При Українській Центральній Репрезентації в Куритібі створено 1990-го року Шкільну Раду заходом професора Університету Парани д-ра Володимира Кульчинського, до якої належать усі виховні інститути, що підтримують зацікавлення українською мовою. Контакт проф. Кульчинського з Канадським Інститутом Українських Студій допоміг зорганізувати курси української мови у Федеральному Університеті в Куритібі. Їх вели д-р Оленка Біласш, проф. Калгарського Університету, та д-р Іван Сокаловський, міністер освіти Альберти, який працює у ділянці програми двомовності в Канаді.**

У цих курсах в Куритибі

М. Лозова

брало участь 43 учителів, які ознайомилися з методологією навчання украинської мови та навчились користуватися канадськими матеріялами української мови не лише на курсах, але відтак у бразилійських школах. То була акція величезного значення, курси надали неоціненну поміч у навчанні української мови у школах Бразилії, — з ентузіязмом підкреслює інспекторка Лозова.

Із тих 43 курсантів Магдалина Лозова здобула перше місце та одержала стипендію, спонсоровану Канадською Організацією ім. Єпископа Будки, щоб взяти участь у тримісячних курсах української мови в Канадському Інституті Українських Студій в Едмонтоні. Обмін Прудентопільщини з Канадою є добрим прикладом та заохотою для других провінцій в Бразилії у вивченні української мови. Канадські матеріяли, якими користуються в Бразилії, є надзвичайно добре опрацьовані й дуже цікаві дітям, які охоче беруть участь у лекціях. Зміст матеріялів є доступний: історична тематика та народні казки модерно опрацьовані та передавані на фільмах при допомозі телевізора. Біда лише, що з браку фондів є тільки один телевізор, який треба постійно перевозити до поодиноких шкіл.

Зі щирим захопленням Лозова говорить про користь з канадсько-бразилійських контактів для вивчення української мови як другої обов'язкової мови, крім португальської, у тих державних школах провінції Парани, де є більшість українських учнів, а такі школи саме є в Прудентопільщині, де живе багато українських родин. Слід відзначити, що закон про обов'язкове навчання української мови схвалено в 1988 році, коли депутатом до провінційного Уряду Парани була Віра Вітчимишин-Аджіберт, українського роду, яка подбала про належне місце для української мови в публічних школах. Це вийнятковий випадок, коли неукраїнські діти обов'язково вивчають українську мову!

Слава всім подвижникам вивчення української мови, а молодій інспекторці Магдалині Лозовій побажаймо багато успіхів у її професійній праці.

Слід підкреслити, що вище згадана Віра Вітчимишин-Ажіберт вихована в інституті Катехиток Серця Ісусового, якому в цьому році сповнилось п'ятдесят літ існування. Першою директоркою цього інституту була на протязі 25-ти років д-р Надія Шульган, а других 25 років є д-р Мирослава Крива. Директоркою для наймолодших учнів є уже п'ятнадцять років Ольга Корчагін, віддана учителька і виховательна дівчаток.

Невтомним педагогам в 50-ту річницю Інституту щирі гратуляції та вдячність української спільноти за виховання сотень свідомих українських жінок в Бразилії.

Теодозія Савицька

ПЕРЕБУВАЮЧИ У ГЮСТОНІ на Республіканській конвенції, нюйоркський сенатор Алфонс Д'Амато скритикував перед засобами масової інформації свою партію за те, що забагато значення приділила піднесенні вартостей американської родини. На його думку треба було докладніше з'ясувати пляни для оновлення економічної ситуації в країні, щоби заспокоїти виборців, які тепер турбуються тільки цією проблемою. Аналітики уважають, що зробив він це зумисно, щоби відсторонити себе трохи дальше від загальної виборчої настанови президента Джорджа Буша, яка не є надто популярною в Ню Йорку.

Академік О. Романів: навчально-наукові заклади діяспори повинні бути збережені й розбудовані

До викладання історії української науки в Українському Вільному Університеті запрошено цього літнього семестру академіка, професора, голову Наукового Товариства імені Т. Шевченка у Львові Олега Романіва. Перебуваючи в Мюнхені, проф. О. Романів спільно з керівництвом УВУ виробляє шляхи якнайефективнішої співпраці, залучення наукового потенціялу діяспори в національно-культурний обіг. У головній викладовій залі УВУ 28-го липня гість українського Мюнхена зустрівся з місцевою громадою. Тема його доповіді — „Стан та проблеми української науки в контексті розбудови державності України".

Відкриваючи зустріч, професор УВУ Мирослав Лабунька повідомив короткі біографічні дані оратора, підкресливши його теперішній поважний статус.

Академік Олег Романів правдиво говорив про історію української Академії наук з часу її організації, про світлі та темні її сторінки. Ганьбою академічної громади назвав промовець колективний лист групи академіків, які засуджували ідею створення Народного Руху України. Впродовж всієї історії АН принижувалася роль гуманітарних наук, які знаходилися на залишковому принципі. В результаті цього, наголосив доповідач, гостро відчуваємо сьогодні брак інтелектуального забезпечення української незалежности. Ни ні Академія наук України нараховує 85 тисяч працівників. Це надзвичайно поважний потенціял, який далеко не повністю працює на будівництво нової України. З розвитком ринкових відносин значна частина людей опиниться поза Академією і тому їх необхідно використати з найбільшою вигодою для держави. Окремо говорив Олег Романів про важливість утвердження української мови в академічних колах. Йдеться про всеохоплюючу дерусифікацію, особливо видавничої справи. Окреслюючи найближчі перспективи, оратор підтримав думку про переміщення академічних структур в університетські центри.

Олег Романів розповів присутнім про діяльність Наукового Товариства імені Т. Шевченка, охарактеризував останні видання, поділився планами. Голова НТШ в Україні висловив думку широких наукових кіл про те, що навчально-наукові заклади української діяспори, незважаючи на сприятливі умови розвитку науки та освіти на материку, повинні бути збережені та розбудовані. Особливо це стосується Українського Вільного Університету, який є вікном українських інтелектуалістів у світ.

Академік Олег Романів відповів на численні запитання представників української громади в Мюнхені.

Пресова Служба УВУ

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009
МАЄМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

• ПРАЦЯ •

Пошукуємо ЖІНКУ до домашньої праці — варення конечне. 2 дорослі особи.
Тел. 1-215-678-2967 після 6-ої веч.

• SERVICE •

HEALTH INSURANCE for VISITING UKRAINIANS
Contact: **JOHN A. KUN**, Agent
P.O. Box 3732, Reston, VA 22090
(703) 620-0069

•FUNERAL DIRECTORS•

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

НОВІ ЗНАЧКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА СИМВОЛІКА

Національний герб - тризуб, та синьо-жовтий прапор, це державні символи, які впродовж історії України єднали українців по цілому світі. Вони служила для багатьох поколінь символом боротьби українського народу за незалежність.

ВСЕСВІТНІЙ ФОРУМ УКРАЇНЦІВ

В першу річницю проголошення незалежности України, з'їхалися до Києва представники цілої української діяспори і делегати усіх областей України на Перший Всесвітній Форум Українців.

ФОРМА ДЛЯ ЗАМОВЛЕННЯ - ORDER FORM

NAME	Forum	Flag and Trident Flag 1st day Cover	Flag and Trident Trident 1st Day Cover	TOTAL
Single Stamp Quantity	$1.00 (1 stamp)	$1.00 (1 stamp)		
1st Day Cover Quantity	$1.50 (1 stamp)	$1.50 (1 stamp)	$1.50 (1 stamp)	
1st Day Cover (Corner Block) Quantity	$3.00 (3 stamps)	$4.00 (4 stamps)	$4.00 (4 stamp)	
Corner Block Quantity	$2.50 (3 stamps)	$3.50 (4 stamps)		
4 Corner Blocks Quantity	$9.00 (12 stamps)	$12.00 (16 stamps)		
Panes Quantity	$20.00 (50 stamps)	$20.00 (36 stamps)		
Full Sheet - 4 panes (very rare) Quantity	$75.00 (200 stamps)	$75.00 (144 stamps)		
Please include cheque with order. No C.O.D.'s.		SVO	Shipping and Handling	$5.00
			TOTAL	

FROM: (Please Print)
Name: ____________
Address: ____________
City: ____________
Prov./State: ____________
Code: ____________

SEND TO:
Canadian Bank Note Company, Limited
Ukrainian Philatelic Division
145 Richmond Road
Ottawa, Ontario
K1Z 1A1

ДОПОМОЖІТЬ ІВАНОВІ ДЕМ'ЯНЮКОВІ ДОКАЗАТИ ЙОГО НЕВИННІСТЬ!

- Прокуратура в Ізраїлі не могла доказати, що І. Дем'янюк є „Іваном Ґрозним" з Треблінки;
- Апеляційний суд в Огайо відкрив справу видачі І. Дем'янюка до Ізраїля.

Просимо висилати пожертви на:
John Demjanjuk Defense Fund
P.O. Box 92819, Cleveland, Ohio 44192

Атена Пашко:
НА ВІСТРІ СВІЧКИ

Українське видавництво „Смолоскип" ім. В. Симоненка, Балтимор-Львів-Торонто, 1991, друком Укрпрінт, Вудсток, Мд., стор. 76.

На зміст книжки складаються поезії і три спомини про В. Стуса, К. Зарицьку та В. Іванишина та одне оповідання про трагедію Миколаївської церкви у Синяві. Ціна 7.00 дол.

Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані долучити до ціни 6% продажного податку.

ДО ВІДОМА ЖИТЕЛІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ВПЕРШЕ!

- **Телеграми на Україну українською мовою**
  Дешевше і зручніше ніж звичайним телеграфом
- **Швидкі листи**
  Адресат одержить листа через 2-3 дні після відправлення. Лист-відповідь можна оплатити в Америці

За детальною інформацією телефонуйте в будь-який час на число телефону: (609) 392-7399

Фірма MAK FAX
112 Laclede Ave., Trenton, N.J. 08618

НОВЕ ВИДАННЯ
„УКРАЇНА"
— КНИГА-АЛЬБОМ ІСТОРІЇ ТА МИСТЕЦТВА
Ціна 45 дол.

Книга-альбом великого формату, з твердою обкладинкою, гарно оформлена, люксусово видана. Містить понад 450 кольорових знимок, тексти англійською мовою. Автор книги-альбому ПЕТРО КАРДАШ об'їхав Україну, побував у 70 містах і селах, зробив понад дві тисячі фотографій. Книга це пашпорт української землі, невмируща краса нашого народу, яка викликає любов і гордість за нашу землю. Видання відзеркалює сучасну дійсність, стародавню культуру наших предків, історію наших борців-героїв за свободу, до останніх днів створення демократичних сил в Україні.

Книжку можна набути в усіх наших книгарнях, теж можна ще набути попереднє видання альбому **„УКРАЇНА Й УКРАЇНЦІ"**. Звертайтеся до представників.

UKRAINSKA KNYHARNIA
4340 Bernice St., Warren, Mich., 48091, U.S.A.
tel.: (313) 754-0576
ARKA LTD.
575 Queen St. W., Toronto, Ont., M5V 2B6, Canada

У видавництві „ФОРТУНА" можна набути книжки, портрети, картки. Звертайтеся за каталогом.

"FORTUNA"
74 Snell Gr., Oak Park, Vic. 3046, Australia